

Norske pengespill

Utgangspunkt

- Pengespill er forbudt. Kan kun tillates med hjemmel i lov.

3 lover

- Lov om pengespill
- Totalisatorloven
- Lotteriloven

Felles formål i alle lovene

- Sikre at pengespill skal avholdes i betryggende former under offentlig kontroll, med sikte på å forebygge negative sosiale konsekvenser av lotterier
- Legge til rette for at lotterier og pengespill kan være en inntektskilde for gode formål

Norske pengespill

Grunnprinsippene i pengespillpolitikken

- De største pengespillene skal avholdes av de statskontrollerte selskapene
- Private lotterier kan tillates, men i mindre former
- Sterkt fokus på spilleavhengighet og forbrukerbeskyttelse
- Moderat og konsistent utvikling av markedet
- Begrenset konkurranse på markedet
- Pengespill en inntektskilde for gode formål, ikke staten eller private næringsinteresser

Norske pengespill

Lov om pengespill

- Spill tilbys av Norsk Tipping som en enerett
- 100% statseid selskap med Kulturdepartementet som eier
- Overskuddet fordeles med 64 % til idrettsformål, 18 % til kulturformål og 18 % til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner

Spillene

- Tallspill (LOTTO, Viking LOTTO, Eurojackpot, Keno mfl.)
- Sportspill: Odds og Livebetting
- Spillterminaler: Multix og Belago
- Skrapelodd
- Interaktive nettspill (Instaspill)

Lov om totalisatorspill

- Spill som tilbys av Norsk Rikstoto som en enerett
- Privat stiftelse eid av de største aktørene innenfor norsk hestesport
- Konesjon av 5 års varighet
- Overskuddet går til hesteavl og hestenæringen
- Landbruks- og matdepartementet ansvarlig departement
- Trav- og galoppspill

Norske pengespill

Lov om lotterier

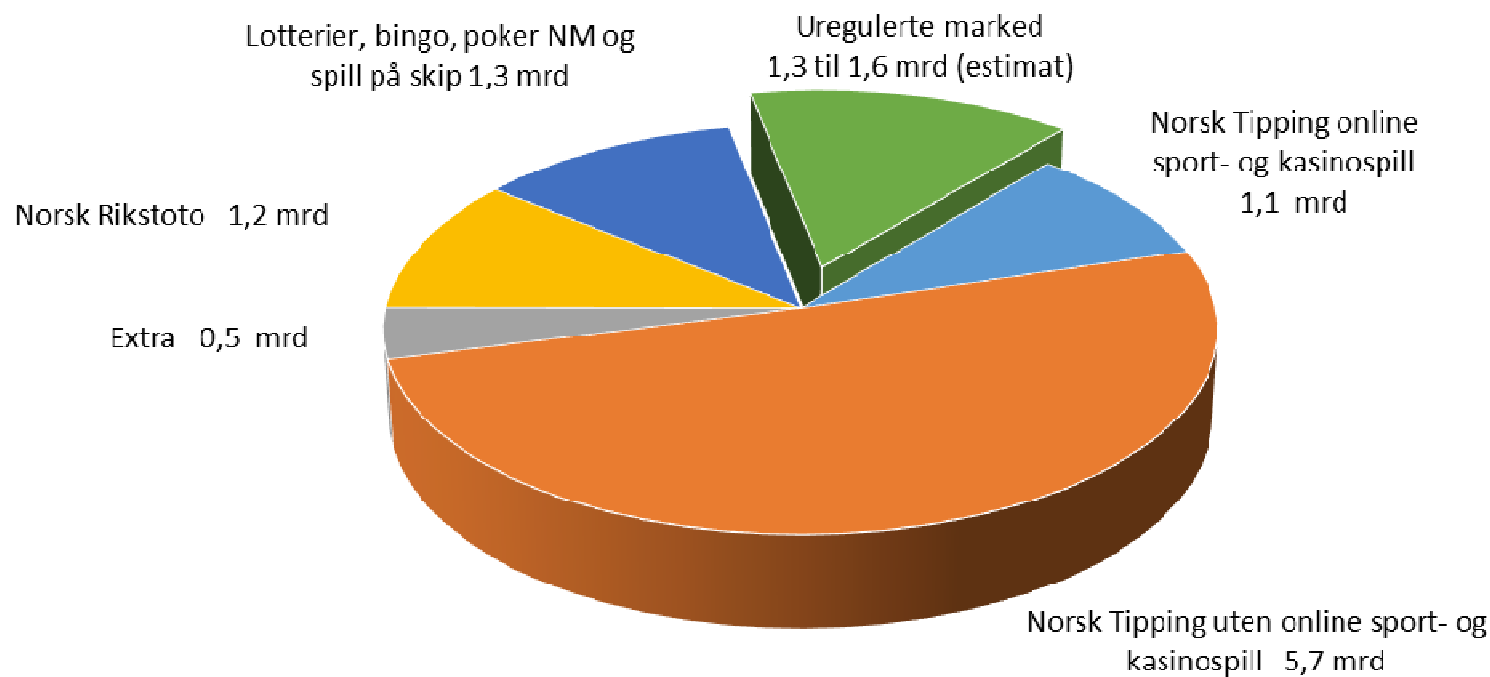
- Tillatelse gitt av Lotteritilsynet til humanitære og samfunnsnyttige formål
- Kan drives av private operatører på vegne av rettighetshaveren

Spillene

- Bingo
- Landslotterier – 5 nye fra 2017
- Spill på skip
- Poker-NM
- Mindre smålotterier

Markedsandeler på det norske markedet i 2015

Pengespill i Norge 2015 - netto omsetning (GGR)

EØS-vernet for norske pengespill

Etablert gjennom saker ført for EFTA-domstolen og norske domstoler der det ble tatt stilling til lovligheten av:

- Enerettsmodellen som hovedfundament i det norske pengespillmarkedet
- Finansiering av formål, ikke private næringsinteresser

Innhold

- Anerkjennelse av enerettsmodellen (Norsk Tipping og Norsk Rikstoto) som mer egnet til å bekjempe spillproblemer enn et system med private operatører
- Aksept for et begrenset privat lotterimarked
- Overskudd fra pengespill kan tilfalle gode formål
- En begrensning av privat profitt er legitimt hvis det har til hensikt å bekjempe sosiale problemer

Sosial ansvarlighet

Regjeringens hovedprioritet i pengespillpolitikken er sosialansvarlighet som ivaretas gjennom flere tiltak:

Norsk Tippings selskapsprofil

- Et instrument for å kunne sikre statlig styring med utvikling av pengespillmarkedet
- Eier- og reguleringsmyndigheten i Kulturdepartementets sikrer en konsekvent og tydelig statlig eierskap med hensyn til forventingene
- Virkemidler: generalforsamling, administrative møter, vedtekter, retningslinjer, spilleregler og godkjenning av nye spill

Sosial ansvarlighet

Markedsføring

- Retningslinjer for markedsføring av pengespill
  - Inneholder krav til innhold i markedsføring for å sikre forbrukerbeskyttelse
- Norsk Tippings "nei-takk liste"
  - Ingen VIP-eller bonusprogrammer
- Forbrukerbeskyttelse
  - Markedsføring: mer en informasjonskanal enn pådriver for spill
  - Større grad av markedsføring av "snille spill" enn "aggressive spill".
  - Reservasjonsmulighet mot markedsføring fra selskapet
  - Kontakt med spillere som mistenkes for å spilleavhengige

Sosial ansvarlighet

Ansvarlighetsregime for spill hos Norsk Tipping

- Obligatorisk registrering/bruk av spillerkort
- Mulighet for utstegning i korte eller lengre perioder
- Mulighet for å sette egne innsatsgrenser samt obligatoriske tapsgrenser
- Selvtesting og monitorering av spilleadfærd
- Kontaktinformasjon til Hjelpelinjen for spilleavhengige lett tilgjengelig

Handlingsplan mot spillproblemer

- Inneholder prosjekter og tiltak for å hindre spillproblemer relatert til pengespill og dataspill
- Gjennomføres av Helsedirektoratet, Lotteritilsynet, Medietilsynet og Norges Forskningsråd
- Finansieres delvis fra overskuddet fra Norsk Tipping: kr 15 millioner per år.

Effektene av regulering

Effektene

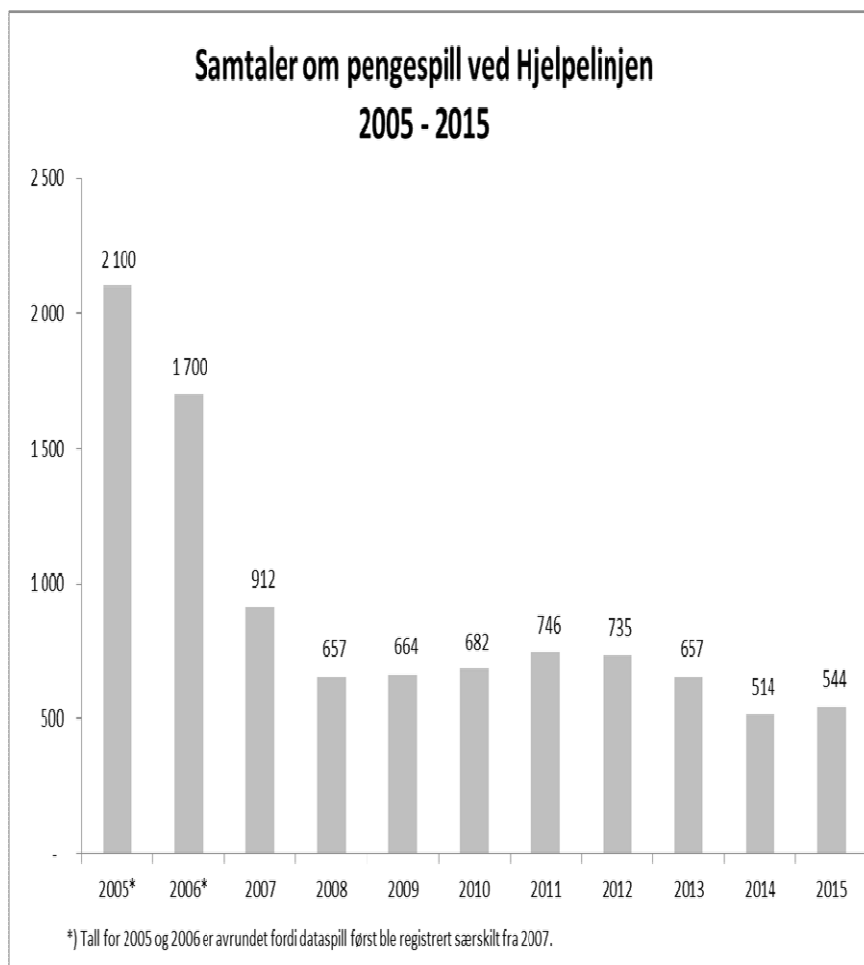
- Nedgang i sosiale problemer knyttet til lovlige norske pengespill
- Bedre styring med det norske pengespillmarkedet
- Markedsutvikling under offentlig kontroll
- Implementering av ansvarlighetsverktøy for de store pengespillene
- Mer effektiv drift - formål får en større prosentvis andel av overskudd

Effektene av regulering

Utfordringene

- Norge er fortsatt et attraktivt land for utenlandske spillselskap uten norsk tillatelse
- Markedsføring for spill uten tillatelse på utenlandske TV-sendinger rettet mot det norske markedet
- Problematikk iht AMT-direktivet og senderlandsprinsippet
- Promotering av utenlandske spillselskap av norske kjendiser, pr-byråer og reklameselskap

Spillavhengighet

- Hjelpelinjen for spilleavhengige fungerer kun som en indikator på omfanget av spilleproblemer i Norge. Tallene viser en nedadgående tendens fra 2005 og fram til i dag.

Spillavhengighet

- Funn fra tidligere befolkningsundersøkelser viser tilsvarende nedadgående trend.
- Resultatene er ikke direkte sammenlignbare med undersøkelsene i 2013 og 2015.
- Sistnevnte var mer omfattende, samt basert på annen analyse og metode.
- Befolkningsundersøkelsene utført av UIB i 2013 og 2015 viser at ca 2,2 millioner nordmenn deltar i pengespill per år.
- I undersøkelsene ble befolkningen plassert i følgende kategorier ifht risikoen for spillavhengighet.

	2003	2005	2007	2008	2010	2014
Ikke problemspiller / spiller ikke		83,1%	85,1%	85,4%	87%	89,2%
Lav risikospiller		11,4%	10,6%	11%	8,6%	7,8%
Moderat risikospiller		3,6%	2,6%	2,3%	2,3%	2,4%
Problemspiller	2-2,8%	1,9%	1,7%	1,3%	2,1%	0,6%

	2013	2015
Ikke problemspiller / spiller ikke	89,2 %	89,0 %
Lav risikospiller	1,8 %	1,1 %
Moderat risikospiller	2,4 %	2,3 %
Problemspiller	0,6 %	0,9 %

Overskuddsfordeling 2015

I 2015 ble det fordelt ca. kr 5,5 milliarder fra norske lotterier og pengespill fordelt på:

Idrett:	kr 2,8 milliarder
Kultur:	kr 681 millioner
Musikk/kultur/fritid:	kr 183 millioner
Hest/hestesport:	kr. 550 millioner
Helse:	kr 515 millioner
Humanitær/frivillighet:	kr 510 millioner
Diverse:	kr 52 millioner
Uspesifisert	kr 148 millioner (vil inngå i formål over)
Tiltak mot spillproblemer:	kr 15 millioner

Stortingsmelding om pengespill – fremtidige tiltak

- Enerettsmodellen skal videreføres
- Dagens tre lover slås sammen til én felles lov om pengespill
- Kulturdepartementet har ansvar for all pengespillpolitikk
- Overordnede spilleregler fastsettes i forskrift
- Beskyttelse av enerettsmodellen
  - DNS-varsling
  - Effektivisere betalingsformidlingsforbudet
  - Tiltak mot pengespillreklame fra uregulerte spillselskaper
- Endringer i overskuddsfordeling
- Liberalisering av bingoregler